

Numatoma: Giedra. Šalčiau. Mėnulis—Jaunio pradžia. Vardodienis: Jonas, Dorman-tas. Sitalkė.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

New York Public Library 470 Fifth Ave.

Pirmosios Lietuvos kariuomenės kovos su rusais bolševikais ties Kėdainiais 1919 m.

Lietuvoje paskelbtas įstatymas tautai ir valstybei saugoti

Lord Tweedsmuir Besimaudydamas savo vonioje Kanados General-Gubernatorius Lordas Tweedsmuir apalpo ir sunkiai susižeidė.

LIV. METAI. 33 (1.010) N. Telephone: EVergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, KETVIRTADIENIS, 1940 VASARIO-FEBRUARIS 8 D.

KAINA 3 CENŲ

ŠIANDIEN

Gavėnia Browder ir jo garbintojai Bergždi patarimai Dainų Diena Chicagoje

PIJUS BUKSNAITIS

Katalikų dienraštis Draugas rašo: „Šįmet gavėnia prasideda Pelenų Trečiadienį ir baigiasi Didžiąjam Šeštadienį. Kaip malonu, kad šįmet gavėnia pasitaikė kaip tik patogiausiam laike. Jei ji būtų prasidėjusi kada nors apie Pusiaugavėnį, tai, ko gero, nė iki Velykų nebūtų pasibaigusi. Kada būtume musę margučius? Vienas lietuvių komunistų laikraštis rašo: „Earl Browder — nepaprastai gabus, darbštus, išsimokslinęs vyras. Jį gerbia ne tik tie, ką su juo sutinka, bet ir jo politiniai oponentai.“ Taip, taip. Jis labai artistiška suklavęs pasporto aplikacija, už ką teismas jį padodino į kalėjimą net keturiems metams. Ar ir čia pagerbimas? Iki šiol buvo pratę tik mūsų kurie amerižiečiai tautininkai teikti patarimus Lietuvos vyriausybei, kaip ji turi valdyti šalį. Dabar jau ir mūsų amerikiečiai komunistai pradeda mokytį Staliną, kaip sumūšti suomius. „Mannerheimas (suomiu karo vadas) turi 68 tūkstančius kariuomenės, o Sovietai — tik 24 tūkstančius...“ Ai-ai-ai, koks tų Sovietų neatodairumas! Na, gal jie dabar išgirs ateinantį iš Amerikos liet. komunistų patarimą ir pasiųs daugias kariuomenės į šaltąją Suomiją. Vasaris — labai gausus viešąja veikia mėnesis. Ne tik VIENYBĖS metinė pramoga, ne tik Nepriklausomybės minėjimas, bet ir smarkūs vajai tame mėnesį daromi. Štai katalikų spaudos vajus eina labai sekmingai. Bet LDS (Lietuvių Darbininkų Susivienijimo), anot komunistų spaudos, „vajus eina švakai.“ Kas čia trukdo? Labai gražų sumanymą gir-dime iš Chicagos. L. R. Kat. Sąjunga rengia Dainų Dieną, kuri būsianti balandžio 21 d. Ten, žinoma, dainuos vien tik parapijų chorai. Bet jie dainuos lietuviškai. O, rodos, mes turime nemažą ir nepapajimiamą chorą. Kodėl jie nesugalvoja parengti Dainų šventę? Kitų tautų chorai tokias Dainų šventes rengia gana dažnai. Reikėtų neatsilikti ir mūsų chorams. Kai mūsų moralistai, susirūpinę apie kas metai daugėjančius persiskyrimus (divorsus) galvoja, kas reikia daryti, kad sustabdžius šį negeistiną visuomenėje reiškinį, laikraštis Saulė surado radikalią vaistą. Tas laikraštis rašo vieno žmogaus žodžius: „Kai tik aš užsimenu savo žmonai apie persiskyrimą, tai ji mane taip apmuša ir net iš namų išmeta, kad netenku jokio noro daugiau apie persiskyrimą kalbėti.“ Rodosi, kad šis vaistas perdaug radikalus ir ne visad pri-taikintinas.

I. J. Paderewski Pasaulio garsusis pianistas Paderewski dalyvauja sudarytoje Prancūzijoje Lenkijos vyriausybėje.

NAUJI FABRIKAI VILNIAUS KRAŠTE

VILNIUS. — „Lietūkis“ perėmė didžiulį linų fabriką Naujojoje Vlnioje. Ligi šiol tame fabrike dirbo 200 darbininkų, dabar fabrikas žymiai padidinamas. Šiomis dienomis Vilniuje pradėda darbą faneros fabrikas, kurs yra didžiausias visame Pabaltijyje. Nuo Naujų Metų Vilniuje pradėjo veikti trys nauji bankai: vienas lietuvių, 1 lenkų ir 1 žydų. Nuo Naujų Metų Vilniuje pradėjo kursuoti nauji gražūs autobusai, atgabenti iš Kauno.

VĒLIAUSIAS RUSŲ NEPASISEKIMAS SUOMIJOJE ŽLUGO 18-JI DIVIZIJA

Amerikos korespondentas Courtenay Terret pasakoja, ką matęs Suomijos karo fronte

RUSŲ - SUOMIŲ KARO FRONTAS siaurėje už Lado-gos ežero, — Vasario 6 d. man belankant Amerikos Savanorių Ambulansų Korpusą Suomijoje, netikėtai pasitaikė progą nuykinti į patį karo frontą ir savo akimis pamatyti didelį suomių laimėjimą smarkiaame mūšyje su rusais. Šiame laimingame suomiams mūšyje visa aštuonioliktą Raudonosios Armijos divizija nušluota — jos 20,000 kariuomenės daliniai išmūsta, daliniai paimta į nelaisvę, o likučiai išsklaidyti po sniegais apklotus tyrus, kur laukia tikra mirtis nuo nepakenčiamo šalčio. Kaip pirmutinis ir vienatinis reporteris, pasiekęs karo frontą, aš galiu aiškiai pasakyti, kas čia tikrai atsitiko. Aš mačiau 42 rusų tankus visiškai suardytus ir be galo daug įvairių jų karo medžiagų išmėtyta visu dvidešimties kilometrų (12½ mylių) ilgio frontu. Net politiniai komisarai, pristatyti prie armijos karininkų, paspruko iš mūšio, palikdami savo užrašus ir dokumentus. Stebėtina, kad šie Sovietų politiniai komisarai pradėda pirmutiniai trauktis iš nevykstančių mūšių. Tik sutripęs sniegas galės parodyti visus rusų nuostolius. Bet matant, kiek rusai paliko lauke karo medžiagos ir amunicijos, darosi aišku, kad čia pakrikdyta visa kariuomenės divizija. O aš mačiau tik dalį visos fronto, kuris yra 80 mylių ilgio. Pirmoji mano pamatyta mūšio žymė buvo apviręs dugnu

LIETUVOS PREKYBA SU SOVIETŲ SĄJUNGA

KAUNAS. — Prieš Naujus Metus „Maistas“ ir „Pienocena“ sudarė su atitinkamomis Sovietų Sąjungos įstaigomis susitarimus, pagal kuriuos SSSR iš Lietuvos šiemet perka kiaušius už 12 milijonų ir pieno produktų už 9.3 mil. litų. Jau susitarta ir ką Lietuva perka iš Sov. Sąjungos. Pagal pasirašytus susitarimus „Lietūkis“ šiemet perka SSSR 5,400 tonų cemento, 2,000 tonų geležies, 1,000 tonų sijų, 160,000 kvadr. metrų stiklo, 39,000 tonų druskos, 15,500 tonų žibalo, 15,500 tonų gazolino, 31,100 tonų benzino, už 1.5 milijono litų žemės ūkio mašinių, už 250,000 litų siuvamų mašinių ir 50,000 tonų zoperio. Viso „Lietūkis“ perka iš SSR už 16 milijonų lt.

VOKIETIJA SUDARĖ NAUJUS PLANUS SIŪLOMAI TAIKAI SU ALIJANTAIS

Reikalauja sau Čechoslovakijos ir Lenkijos dalių; Nori priverstinis taikos su mažomis valstybėmis

OSLO, vasario 7 d. — Pasisklido gandai, kad Vokietija tikrai paruošusi taikos pasiūlymą alijantams. Haagoje, Bruselyje ir Berlyne garsiai kalbama, kad feldmaršalas Goering, su Hitlerio žinia, pasiskyręs dar sausio mėn. taikos komisiją, kuri sudarysi tokį planą: Nė viena valstybė nereikalauja karo nuostolių atlyginimo. Ekonominiai klausimai turi būti išspęsti neatidėliojant. Buvusioje Čechoslovakijos respublikoje Sudėteno apskritys turi likti Vokietijai. Lenkija turi atiduoti visą teritoriją, kuri buvo Vokietijos valdoma prieš Didįjį Karą. Austrijos likimą išspęsti plebiscitu po mūšios komisijos priežiūra. Komisija skirs Austrijos, Vokietijos, Anglijos ir Prancūzijos vyriausybės. Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos paskirtos komisijos išspęs Čechijos, Lenkijos ir Slovakijos ateitį ir gvarantuos jų draugiškumą Vokietijai. Apie Lenkijos dalį, kurią dabar turi užėmę Sovietai, taikos plane nieko nespakoma.

WASHINGTONE NEMANO MA, KAD KARAS GREIT BAIGSIS

WASHINGTON. — Valsybės sekretorius Hull pareiškė kongrese, kad vyriausybė neturinti vilties apie skubią Europos karo pabaigą. Kalbėdamas apie valstybės samatas ateinančioms finansliams metams, p. Hull pasakė, kad dabartiniai įtempti santykiai ir pavojai Europoje gali užsitęsti labai ilgai. Karas pasunkino valstybės veiklą Pietų Amerikoje, kur Europos diktatūros stengiasi įgauti kodaugiausią įtakos. Tos europiečių pastangos esančios ne vien tik ekonominės, bet kartu politinės ir militarinės.

VEIKIA VAIKŲ DARŽELIAI

VILNIUS. — Pačiame mieste jau veikia atidaryti 6 vaikų darželiai ir naujai atidaryti darželiai švenčionėliuose, Trakuose, Varenėje II, Naujojoje Vlnioje ir Valkininkuose. Tuoju po Naujų Metų atidaroma dar 10 vaikų darželių ir netoli Vlniaus atidaroma didelė vaikų kolonija. Tik dabar iš Klaipėdos atgauti baldai iš vaikų darželių, kurių ten, prieš vokiečiams užimant, buvo 40.

SILDYTUVAS SUDEGINO MOTERĮ

BROOKLYN, N. Y. — Mary Hackett, 76 m. panelė vakar šildė kavą savo bute, 132 Second Street. Staiga kerosininis šildytuvas sprogo ir apstėškė Marę degančiu žibalu. Ji degdama išbėgo į kiemą ir pasišaukė savo seserį, kuri liepsnas užgesino, bet kol atvažiavo ambulansas, apdegusi mergina mirė.

Atlyginimas buv. Klaipėdos gyventojams

KLAIPĒDA. — Už likviduojamą Klaipėdijoje Lietuvos piliečių nuosavybes iki šiol jau įješta į Vokietijos Reichsbanko ir Lietuvos Banko vadina-mąją trečiąją sąskaitą arti 8 milijonai litų, kurie bus palaipsniui išmokami tiems asmenims ir firmoms Lietuvoje, kurių nuosavybės Klaipėdoje yra likviduojamos.

LIETUVA SKUBINASI KELTI GEROVĖ ATGAUTAME VILNIAUS KRAŠTE

Vilniaus miestas skubiai pertvarkomas; Atgavinamos ir naujai steigiamos prekybos imonės

VILNIUS. — Vilniaus miesto samata šiemetams sudaryta ir sieks apie 25 milijonus litų. Miestas laukia visos eilės pagrindinių darbų, remontų ir taisymų. Vienu iš pirmiausių uždavinių bus baigti Turniškių hidroelektrinė stotį ant Neries upės, kad Vilnius ir apylinkiniai miestai turėtų šviesos ir pramonės pigios energijos. Bus pastatyta kelios modernios pirtys, nes Vilniaus miestas iki šiol tos pagrindinės šviesos priemonės neturėjo. Iš kultūros žygių, dar šiemet norima papildyti naujais rinkiniais miesto muziejų, surenkant ir visų vilniečių dailininkų geruosius kūrinius. Vilniuje jau pradėjo veikti keli odos fabrikai, kurių gaminiai laikomi aukštos kokybės ir busi eksportuojami į užsienius. Kailių pramonė, kuri senovė Vilniuje buvo garsi, pradėda atsigausti ir kakurie fabrikai taip pat jau pradėjo darbą. Dirba jau du Vilniaus popieriaus fabrikai. Vienas popieriaus fabrikas yra Petrašiūnuose prie Kauno. Taigi Lietuvoje jau dirba trys popieriaus fabrikai. Grįžus prie Lietuvos Vilnių ir sričiai atsidarė palankiausias galimybės kooperacijai. Vilniaus vartotojų kooperatyvas „Rūta“ pačiame mieste turi jau per 10 savo krautuvių ir krašte steigia skyrius, „Lietūkis“ skyrius Vilniuje dirba jau 100 tarnautojų. Vilniečiai ūkininkai nemažai susiinteresuoti ir naujai įsteigta kooperatyvų sąjunga „Linai“, per kuri odos fabrikai, kurių gaminiai laikomi aukštos kokybės ir busi eksportuojami į naudos iš linų.

HITLERIS PATARIA SOVIETAM DARYT SUOMIŲ KARO PALIAUBAS

Norima priversti Suomiją priimti Sovietų planuojamą taikos sutartį

COPENHAGEN, Danija, vasario 7 d.

Dienraščiai Berlynske Tidende vakar telegrafuota iš Berlyno, kad Vokietijos ambasadoriai Suomijai ir Rusijai, dabar atvykę į Berlyną, kalbėjosi su Užsienio Reikalų Ministru Joachimiu von Ribbentrop apie rusų su suomiais karą. Pranešime sakoma, kad nors šios konferencijos pasekmės gal ir neturės tiesioginės įtakos į karo eigą ir Vokietija oficialiai vis dar laikosi link jo neutraliai, vis tik toki patarimai rodo į Vokietijos norą patarpininkauti, kai ateis laikas baigti karą.

Nors Berlynas preiškė, kad ambasadorių atsilankymas neturi nieko bendra su Suomijos pasiūlymu taikytis, vis tik Vokietija pradėda kas kart daugiau domėtis karo eiga. Kai kurie provincijų laikraščiai net pradėjo dėti žinias nuo savo korespondentų iš Suomijos.

ZMOGVAGIAM PRADEDA NESISEKTI

WASHINGTON. — Slaptosios tarnybos biuras paskelbė, kad visos 1939 m. žmogvagystės buvo išaiškintos ir nusikalčiai sūmti. Nuo „Lindbergo Įstatymo“ išleidimo 1933 m. federaliniams sekliams buvo raportuota 170 žmogvagystių, kurių tik dvi nesusekto: Peter Levine iš New Rochelle, N. Y. ir Charles Matson iš Tacoma, Wash. pagrobimai iki šiol nesusekti.

VOKIECIŲ PREKES EIS PER LIETUVĄ

RYGA. — Latvių spauda rašo, kad sąryšį su Vokietijos ir SSSR prekybos derybomis patiriama, jog Vokietijos ir Sov. Sąjungos prekybos mainai labai padidėsią ir tų prekių tranzitas eisias per Baltijos valstybes — būtent, per Latviją ir Lietuvą sausumos keliais, kadangi jūros keliai karo metu nėra saugūs.

SUSALES KAUNAS LAUKIA PAVASARIO

LITHUANIAN DAILY UNITY

VIENYBĖ

Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVERgreen 7-7840

Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.

PRENUMERATA

Table with subscription rates: Brooklyn ir užsieniuose: Metams \$7.00, Pusei metų \$3.75, Trims mėnesiams \$2.00, Vienam mėn. \$0.90

Kandidatas? — Senatorius iš Michigan, Arthur H. Vandenberg, kurį kai kurie Amerikos politikeriai norėtų statyti kandidatu į J.A.V. prezidentus.

POLITIKA IR VALSTYBĖS SKOLOS

Jungtinių Amerikos Valstybių Kongreso padėtis šiandien nepavydėtina. Šie metai yra rinkimų metai, ir nelaimė, daugelis kongresmenų, abiejų partijų narių, tiek į rinkimus, tiek į kongreso dienotvarkėje esančius svarbius įstatymus ir pasiūlymus, žiūri iš politinio taško.

Todėl Washington sakoma, kad yra galimybių visus tuos pavojingus politikieriams klausimus Kongrese palikti kitai sesijai.

Jeigu taip įvyktų, tai visa valstybė gali labai nukentėti materialiai. Jau beveik dešimt metų, kai Kongrese politikai visokiais būdais laviruoja ir atidėlioja patogesniais laikais tokius svarbius klausimus, kaip ekonomija, budžeto subalansavimas, deficitai, valstybės skolų mažinimas ir t. t.

Klausimas kaip ilgai valstybė, nežūrint kaip turtinga ji būtų, gali nešti tokią milžinišką skolą, be labai sunkių, nemalonių ir nepageidaujamų išdavy. Šis skolų klausimas anksčiau buvo akademinio pobūdžio, tačiau tai skola nuolat augant, jis jau darosi aktualus ir visuomenė turi į jį atkreipti savo dėmesį, nes vėliau gali būti pervela. Iki šiol kiekvienais metais vis vedė kraštą arčiau valstybinio bankruto, jei taip toliau bus vėdama, aišku jo negalima bus išvengti.

SMULKIAS PASKOLAS PALIKS BANKAMS

Jungtinių Amerikos Valstybių sostinėje vėliausiu laiku susidarė nuomonė, kad prieš kurį laiką iškeltas pasiūlymas įgalioti valdžią teikti paskolas mažiems bizniam, vargu šiuo laiku užgirtas.

Iš surinktų davinijų atrodo, kad šiuo metu privatiniai bankai gali pilnai aprūpinti mažus biznias paskolomis, mažomis palūkanomis. Šiandien daugybė bankų specializuojasi mažoms paskoloms ir finansuoja ne tik namų, bet automobilių ir šiaip įrankių ir daiktų pirkimą išmokėjimui.

Jeigu valdžia pati įeity į skolinimo biznį, iš to gali išsivystyti didelė ir kraštui pavojinga politinė mašina, nes kartą valdžios kontrolei patektų pinigai, patektų ir visa kita. Nesunku viską kontroliuoti, jeigu kontroliuojai pinigus. Prie dabartinės tvarkos bankai yra tiesioginiai atsakingi prieš visuomenę, tačiau, jeigu pinigai patektų valdžios kontrolei, valdžia už juos būtų tiesioginiai atsakinga politinei partijai.

SPAUDOS APŽVALGA

Baltija yra vakarai

"Frankfurter Zeitung" paskelbė straipsnį pavadinimą: "Baltijos sritis 1939 metais." Straipsnio įžangoje nurodoma, kuo kraštas skiriasi nuo Europos vakarų ir kad tas kraštas vis labiau prisitaiko prie Vakarų Europos. Pabrėžiama, kad Baltijos sritis po karo buvo daromas priekaištas, jog čia prasideda rytai. Tuose kraštuose buvo daromos pastangos nusikratyti rytų požymių. Pažvelgus į Kauno miestą, esą, galima manyti, kad per paskutinius 20 metų norėta pakeisti rytų gyvenimo formą. Dėl to Kaunas buvęs pavadinamas priešingumų miesta. Pažvelgus į jo modernines statybas, galima pasakyti, kad rytų požymis likviduojamas. Rytų požymis likvidacija apimanti platesnę sritį, ne tik statybas. Toliau straipsnyje pažymima, kad Baltijos valstybės buvo laikomos sritimi, už kurios prasideda Azija. Ta nuomonė buvusi klaidinga.

Nenori bet...

Užsienio vokiečių sąjungos organas "Volksdeutsche" įdėjo Lietuvos vokiečių mažumos vado Oskaro von Reichardo pareiktas mintis užsienio vokiečių suvažiavime Berlyne. Pagal "Volksdeutsche," Oskaras von Reichardas pareiškė: "Su skausmu išvyktume iš savo tėvynės. Tačiau jeigu financeriai mes reikalingi ir jeigu jis mus šaukia, — mes esame pasiruošę." —Svedijoj skubos keliu gaminama pusantro milijono dukokaukių, kurios bus išdalinios civiliams gyventojams. —Nuo Nauju Metų Klaipėdoje sustojo ešes dienraštis "Lietuviška Ceitunga," kuri buvo įsteigta prie 62 metų, vietos lietuviams vokiečiai. Dienraštį leido dabartinio "Memeler Dampfboot" leidynkla.

Už taiką

Straipsnyje apie neutralių valstybių padėtį šių metų pradžioje, "The Baltic Times" rašo: "Mes sveikiname visą,

RUSIJOS KARININKŲ "VALYBA"

Zurnale "Events" Earl Reeves paduoda įdomių faktų apie Stalino karininkų valybą, arba šaudymą buvusių raudonosios kariuomenės vadų. Jis tvirtina, kad tas skaitlines surinko Prancūzijos kariuomenės generalinis štabas. Tos skaitlinės yra sekančios: Rusijos kariuomenės štabo arba aukščiausios Karo Tarybos iš 80 "likviduota" 75. Korpusų generolų iš 19 "likviduota" 13 divizijų generolų iš 195 "likviduota" 110, brigadų generolų iš 406 "likviduota" 202. Žemesnio laipsnio karininkų "likviduota" apie pusę. Abėnas likviduotų nuosimtis apie 65. Taigi liko tik apie trečdalis. Toliau Prancūzijos štabas būk pastebi, kad tos skaitlinės dar nepilnos ir pažymi, kad ir pirmo valymo bendras rusų karininkų išsilavinimas ir gabumai būtų žemiau vidutinio. Taigi tas valymas jų kvalifikacijos dar sumažina. Toliau karo vadų sugebėjimą dikčiai patobulino to valymo demoralizacija ir politinio komisarų — šni-prie kiekvieno karininko pastatymas.

Taigi, kai tokius faktus paanalizuoja, tai pasidaro ne taip daug stebėtina, kad maizytė silpnai ginkluota Suomijos kariuomenė gali beždžionė daryti iš gerai ginkluotos milžiniškos rusų kariuomenės. Teisingai spauda pastebi, ir karikatūruoja rusų kariuomenę be galvos. D. K.

NAUJOS KNYGOS LIETUVOJE

Iš naujajam literatūros pažymėtinos: Kazio Binkio poema "Kęstutis pas Gediminą," iliustruota, jauniems skaitytojams knyga, išėina šiomis dienomis; Petro Cvirkos pasakas "Buvo senelis ir senutė," mažiems skaitytojams. Abi leidižia Spaudos Fondas. Stockholmė išėjo rusų kalba estų poeto Aleksio Rannito eilėraščių knyga apie Lietuvą, pavadinama "Via Dolorosa" (Skausmų Kelias). Vertėjas — žinomas rusų poetas Igoris Sieverianinas. Kaip autorius Rannits taip vertėjas Sieverianinas apie Lietuvą, jos žmones, gamtą, papročius, žavinguosius pajūrius, Vilnių išsireiškia gražiausiais žodžiais. Apie Vilniaus grįžimo Lietuvai istorinę spalvą 28 d. autorius taip išsireiškia: "Širdies valia galima išvysti, kaip žiba bažnyčių siluetai ir spindi lietuvių veidai, atsiveikinant su sunkiu ir tamsiu gedulu" (turima galvoje 19 metų trukusią spalvų 9 d.). Tai patį knygą bus greitai laiku išleista ir estų kalboje.

—Grudžio 20 d. Vilniuje buvo atidarytas pirmas iš viso Lietuvoje tarptautinis kailių aukejonas (varžytinės), kuriame dalyvauja lietuviai, lenkai, anglai, vokiečiai ir kt. Tokie aukejonai esti tik Londone, Leningrade ir Vilniuje.

AMERIKOS LENKAI SIELOJASI DEL VILNIAUS

Sausio 28 d. "Nowy Swiat" pašventė net visą puslapį Vilniaus reikalams. Colio didumo raidėm, per visą puslapį uždėjo sekancią antraštę: "Lenkiškas Vilnius nelaisvės rėtėjuose." Kita antraštė sekanti: "Lenkai Vilniuje badauja." Trečia antraštė tokia: "Biaurus Vilniaus lietuvinimas." Kas ten visame puslapy gali būti prirašyta, iš aukščiau paduotų antraščių lengva įsivaizduoti. Panašiu tonu, kaip antraštės, "Swiat" nusiskundžia ir išmetinėja, kad Vilnius yra smarčiai ir "biauriai" lietuvinamas, griežtai verčiama lietuvių kalba. Įstaigų ir biznio vietų iška-bos taip pat verčiama lietuvininti. Nusiskundžiama lenkų varginga būkle, kad jie prašalinti iš valdiškų darbų, kad pirkkliai, krautvininkai, restorainai ir ūkininkai už prekes ir gaminius reikalauja litų, o neima zlotų, kad dėl to lenkamams pasidarė nepakeliamas gyvenimas. Tuo "Swiat" Lietuva įspėja, kad lenkų badavimas Vilniuje gali priversti prieš sukilimo, kas šiuo momentu ešą būtų labai nepageidaujama abiem kaimynam. Be tų visų nusiskundimų, puslapis papuoštas Vilniaus vaizdais, viso 8 paveikslai.

Tą net viso puslapio didumo, reklama, lietuviui tinkamai įvertinti.

Dėl nusiskundimų ir išmetinėjimų, kartu ir grąšinių, mes turim savo žodį tarti. Pirmiausia norim "Swiat" redaktoriams pastebėti, kad jie klaidina savo skaitytojus vadindami Vilnių "lenkišku." Vilnius niekad tokiu nebuvo, nėra ir nebus. Tūla laiką jis buvo lenkų propagandos dujų apsvaigintas. Vilnius buvo be sąmonės. Jis patys nežinojo, kas jis yra. Nežinojo ar jis gyvas. Lygiai kaip sunkiai susirgęs žmogus netenka sąmonės. Bet kada į Vilnių atmaršavusios Lietuvos kariuomenės trimaitai jį iš tos komos išbudino, jis dabar žino, kas jis yra. Tą patvirtina ir faktas, kad lenkiškų zlotų, nei rusiškų rublių niekas neima, o reikalauja lietuviškų litų, kaip pats "Swiat" rašo.

Už Vilniaus lietuvinimo proceso greitį daugiau kredito priklauso paties Vilniaus atbudimui, negu Kauno pastangoms. Tačiau, jei tame "Swiat" pasakyme būtų bent dalis teisybės, tai sušuktume garsų ir entuziastinga "Valio!" O "Swiatui" ir visiems lenkamams, kurie sielojasi dėl Vilniaus lietuvinimo, ar teisingiau sakant, lietuvejimo, mes patartume visai nesisieloti, nes tai bergždžias jausmų aikvojimas ir be-reikalingas nervų gadinimas. Mes manom ir nuosirdžiai lenkamams patariam, kad vietoj vėjus gaudyti ir apie "od morza do morza" imperiją sapnuoti, sukaupti visą energiją išmintingiesiems tikslui, atgauti Nepriklausomybę bent tikrajai etnografinėi Lenkijai, kuri sudaro buvusi Varšavos kuni-gaitkštys, Vilniaus lietuvi-jimu lenkai turėtų nesisieloti, bet džiaugtis, nes tas reikiastiprėjimą vienos mažųjų tautų, Lietuvos, prie kurių Lenkija priklauso, jos kaimynės. Mat mažųjų tautų stiprėjimas ir tarpusavio santykių gerėjimas lenkamams palengvintų sudaryti stipresnį bendrą diplomatinės ir net militarės atsparo frontą prieš didžiulias imperijas. Tas daugiau užtikrintų visų mažųjų tautų, taigi ir Lenkijos, saugumą ir ekonominę gerovę.

PAIEŠKIJIMAI

Lietuvos Konsulatas Chicagoje ieško sekamus asmenis: Banys, Antanas. Gyveno Chicagoje, 4618 S. Paulina St., Town of Lake kolonijoje, Kileš iš Jurkupių km., Rokiškio apskr. Gricius, Petras, gyvenęs Chicagoje, yra prašomas susižinoti su Lietuvos Konsulatu Chicagoje. Reikalas svarbus. Maskolaitis, Jonas. Gyveno La Salle, Ill. Buvo angliakasyss. Papas, Antanas. Gyveno Chicagoje, 1856 Gary St. Sakalis, Jonas ir Apolonija (Szakalis). Šakalytė atvykus Amerikon apie 10 m. atgal. Sakalis turėjo arba turi mėsos krautuve. Ieškomeji asmenys arba apie juos žinantieji prašomi tuojau atsilipti. Lietuvos Konsulatas, 100 E. Bellevue Place, Chicago, Illinois.

Iš Lietuvos Karų

Lietuvos nepriklausomybės karų kai kurios svarbesnės kautynės ir operacijos)

Lietuvos kariuomenė žygyje

BERMONTININKAI

Didįjį karą pralaimėjusi Vokietija be kito turėjo atitraukti savo kariuomenę iš Pabaltės. Vokietijos Krašto Apsaugos Ministerija buvo nustačiusi datą, kada vokiečių kariuomenė turi aplėsti Lietuvą. Galutinis terminas buvo 1919 m. lapkričio 14 d. Tačiau dar prieš tai į Lietuvą (iš pradžių Kuršėnų lėpos 26 d., kiek anksčiau Mažeikius) buvo atvykę pirmoji naujai suformuota vadinamųjų bermontininkų dalis. Kiek vėliau jie persikraustė į Šiaulius, čia puolė komendantūrą, paplito Lietuvos vakaruose ir pradėjo grasinti Lietuvos rytų daliai.

I bermontininkus susimetė nenorį Pabalę aplėsti vokiečių freiviligeriai, kurie tuo būdu manė realizuoti per Didįjį karą iškeltą vokiečių sumanymą—kolonizuoti Pabalę: prie jų prisidėjo ir nelaisvę patękę rusai (ir iš Rusijos pilietinio karo pradžioje pabėgę), kurie čia sustiprėję, turėjo vilčių grąžinti Rusijoj buvusią monarchistinę santvarką ir neleisti Pabaltei atsisikirti nuo Rusijos. Nors abu nauji sąjungininkai pripalpinuos siekiuose vietomis vadovavosi diametriniai priešingais siekais, tačiau iš orės tai pačiai Santarvei galėjo imponuoti savo jėgą, juo labiau, kad santarvininkai nedaugiausia dar galėjo orientuotis ne tik mūsų, bet ir kitų naujųjų Pabaltės valstybių tuometiniame gyvenime.

Latviams bermontininkus iš Latvijos vejanč ir gavus smūgių Lietuvos, jie pasijuto neramiai ir lapkričio 15 d. (kada reguliari vokiečių dalys turėjo aplėsti Lietuvą) pasidavė gen. vald. Eberhardto globai, kuris turėjo imtis visų priemonių juos iš Lietuvos evakuoti. Tačiau netrukus po to, bermontininkai pradėjo puldinėti ir rytus nuo jų užimtos linijos. Mūsų kariuomenė perėjo į kontrpuolimą, kuris vėliau pasireiškė Šiaulių operacijoje, per kurią bermontininkai būtų buvę visai sugniužinti po Radviliškio kautynių. Tačiau įsimašė gen. Niessello karinė mistija ir lietuvių sėkmingas puolimas turėjo būti nutrauktas.

Besikraustydami bermontininkai nemažai prisigrobė. 14 d. gruodžio Lietuvos kariuomenė užėmė liniją Skaudvilė—Šiauliai—Ivoniškis—Rietavas—Plungė, o gruodžio 15 d. pasiekė Mažosios Lietuvos sienas, kur ir išstatė sąrgybas.

1919 rugpjūčio 30 d. Šiauliai (gimnazijos puolimas: rugpjūčio 28 d. bermontininkai Šiauliuose pareikalavo lietuvių komandanto atiduoti jiems komendantūros užimamas kareivines. Komendantui atsisakius ir pasirengus priešintis, rugpj. 30 d. iš ryto vokiečių žandarų viršininkas rotmistras von Plauen su keliais kareiviais atvyko į gimnaziją ir pradėjo besirenkiančius moksleivius vaikyti, nes gimnazija esą reikalinga jų ligoninei. Mokiniai susirinko antro ankšto koridoriaus galė, ir himnų giedodami, nesijudino iš vietos ir neklausė vokiečių įsakymo gimnaziją aplėsti. Von Plauen pagrasino atvesti bolševikių belaisvių, kurie moksleivius išvaikysia. Atvesti belaisviai parodė didesnę žmoniškumą, nes moksleivių nevaikė. Tuomet von Plauen šoko prie moksleivių ir šiaulių juos mušti: jį pasekė vokiečių žandarai ir kareiviai. Šiaulių miesto gyd. med. dr. Avizonis ir apskrities gyd. Žilinskas sustatė sumuštų moksleivių apžiūrėjimo protokolą, iš kurio matyti, kad vokiečiai sumušė 30 mokinių. Vėliau vokiečiai stengėsi šias žinias paneigti, o pirmo pasisekimo padrasinti užėmė ir kitas įstaigas.

1919 spalį 21 d.—lapkr. 2 d. Šimkaičiai—Raseiniai. Šeiminkaudami, bermontininkais virtę vokiečiai Šimkaičių apylinkėse labai plėšė vietos gyventojus. Spalį 21 d. iš Šimkaičių vokiečiai apšaudė lietuvių ginklų transportą. Transportą lydėjęs karininkas Rimavičius su raitininkais, vietinių gyventojų padedami, puolė vokiečius, ir visi šimkaičiuose esantieji vokiečių jegeriai (7) per susirėmimą buvo nukauti. Įniršę vokiečiai pasuntę į Šimkaičius daugiau kareivių, kurie iš apylinkinių gyventojų atiminėjo maistą ir šiaip visokius daiktus, o iš miesto valdybos paėmė 2.000 auks., neva nukautiems kareiviams laidoti. Iš Šilinės ir Jurbarko pašto įstaigų atimti komutatoriai, Jurbarko nuginkluota lietuvių milicija, iš mutinės paimta apie 3.000 auks. ir t. t.

Spalį 26 d. vokiečiai bandė nuginkluoti Raseinių komendantūrą, kurios kuopa, to išvengdama, pasitraukė į Girkaļnį, vėliau į Betygėlą. Vokiečiai šeiminkauja Raseiniuose. Su vokiečiais susitarus, lapkričio 2 d. kuopa grąžta į Raseinius. Išvykstanti vokiečių kuopa apiplėšė gyventojus ir išėidama paėmė su savi Raseinių kuopos vadą kar. Rimavičių, kurį vėliau sušaudė. Oficialiai buvo pranešta, kad kar. Rimavičius nukautas, jam mėginant bėgti. (Bus daugiau)

KANADOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

LIETUVISKAME MONTREALĖ

Montrealiečiai, turbūt, niekad nėra matę tokios jdomios, įvairios ir patenkiančios programos, kokia buvo suruošta parapijos choro pirmame šio sezono koncerte, sekmadienį, sausio 21. Rimta ir artistinė dalį davė amerikietis artistas, Juozas Olsauskas, kuris pirmoje savo pasirodymo dalyje suvaidino seno Lietuvos vaidylo rolę, skambindamas kankles, ir kalbėdamas ar dainuodamas patriotinio uždėgimo žodžius, kurie sužadino ne vieną tikrą lietuvišką širdį. Antrąją pasirodymo dalyje, artistas Olsauskas parodė savo balso stiprybę ir išsilavinimo platumą, sudainuodamas Šimkaus "Vai kas?" šumano "Du Grenadieriai" ir ariją iš operos "Figaro." Publikos išaukštą, jis dar davė keletą dainų, ypatingai jdomią "Spaudos Baliaus" valcą. Montrealiečiams Olsausko pasirodymas ilgai atmintyje pasiliks, ir bus jautinai artistinio meno siekiančiam pavyzdys. Visi išsėję gražių įspūdžių apie jo malonų ir nešėdžių būdą, bei gerą tarsena mūsų lietuvių kalbos. Artistui gambiai akompanavo vietinė prancūzė ponita St. George.

Lengvesnės programos dalį išpildė parapijos choras ir jo nariai. Ši dalis buvo globoje mokytojos Elenos Bandžiūtės ir vargonininko K. Ziziūno. Choras sudainavo liaudies "Augo Kalnelis" ir Ziziūno kompoziciją "Vytautas Karys." Paskui vyrų choras sudainavo apie linksnų "farmerkaite" ir italų liaudies dainą "Santa Lucia." Lietuviškus žodžius kuriai parapijos varg. K. Ziziūnas. Po to sekė klausovuose daug juok sukėjęs vaidinimėlis "Keturis Tūzai," kurį parašė V.

Sirvydas ir suvaidino "labai ištroškę: Al. Bandzius, V. Kajakas, Pr. Brazauskas ir V. Bubelis. Scenoje jiems padėjo Petras ir Kazys Mališauskai ir Alf. Vaišvila.

Po trumpo pertraukos, buvo vėl dainų, kurias publikai davė Pr. Brazauskas ir V. Kajakas, Elena Bandžiūtė, V. Bubelis ir Vaišvila. Čia tapo suvaidinta ir antras, ilgesnis veikalukas, kurį scenai paruošė mokytoja E. Bandžiūtė ir V. Sirvydas. Buvo nuvažduota "Ignorių Mokykla," kurios studentus prof. Šaltibarščiai nurodo žmonėmis padaryti, bet gavo tik širdies skaudulį ir staiga mirė. Profesorius rolę gambiai vaidino Ant. Saltenis, o studentai buvo: P. Brazauskas, K. Mališauskas, V. Bubelis, Al. Bandzius, Petras Mališauskas, V. Kajakas, Alf. Vaišvila ir M. Juotkus. Visi labai įtikinčiai ir gambiai savo roles atliko ir publikai davė smagų vaizdelį pasiūrėti. Ypatingai buvo juoko, kai "mama" p-lė Adelė Paulauskaitė atvedė "beibę" M. Juotkų mokyklon.

Žmonės, namo eidami ir sakė, kad į tokius koncertus apsimoka eiti, tik galia, kad jų Montrealė iki šiam mažai būdavo. Tačiau, teko girdėti, kad parapijos choras ir jo vadai pasiryžę ateityje suruošti dar vieną. Muzikos dalį koncertui paruošė varg. Ziziūnas, visą režisūrą padarė mok. E. Bandžiūtė, daug pagelbos įvairiose smulkmenose teikė klebonas J. Bobinas. Artistas Olsauskas paviešėjo dar dieną Montrealė, ir klebonas apro-dė įžymesnes vietas.

MONTREALO KRONIKA

—Tarp lietuvių, kurie neužilgo Anglijon vyks į Kanados divizioną, bus montrealietis lietuvis Mašnickas.

—Merginoms ir vyrams vakarinės anglų kalbos mokyklos jau vėl veikia tris vakarus savaitėje. Merginas ir moteris moko E. Bandžiūtė, vyrus Tautkus.

—Vytauto klubas Vas. 16-tos minėjimą ruošia vasario 18-tą dieną.

Netikėtai paskelbta rinkimai naujam parlamentui, kurie įvyks kovo 26. Dabartinei liberalų King vyriausybei buvo priekšama "neganėtinamas" energingumas kare dalyvaui.

Kanadon atvyko 270 anglų aviacijos mokytojų, kurie lavinis lakūnus.

Valdžia paskelbė, kad Anglijon siūnčiama ir antroji Kanadoje sudaryta kariuomenės divizioną. Pirmoji jau mokoma Anglijoje, ir ją lankė Anglijos karalius.

Aštuoni Montrealo komunistai, kurie buvo areštuoti už dalinimą komunistinių lapelių, teisinosi; kad įstatymas, kuriuo einant jie tapo areštuoti, priešingas Kanados konstitucijai. Teisėjas Guerin, tačiau, įstatymą pripažino teisėtą, ir komunistai bus pabausti.

—Vas. 3 ukrainų salėje įvyko pasekmingas šokių vakaras, kurį rengė parapijos choras ir Merginų dr.-ja. Tą pačią dieną buvo paruošta dar trys kiti vakarai lietuviams. Lietuvos Sūnų dr.-ja turėjo vakariene, Sv. Kazimiero dr.-ja balių, o kairieji šokių vakara.

—Anglų kalbos vakariniai kursai, kuriuos klebonas Bobinas įkūrė lietuviams ir lietuviams, pasirodė esanti gera idėja ir prancūzams; Mokyklų komisija jau įkūrė 15-ka tokių kursų merginoms ir moterims francūzėms. Visur kursai entuziastingai lankomi. Viena klasė net 50 merginų turi. Komisionieriai sako, "tai buvusi klebono "bonne idee".

—Mokytoja Elena Bandžiūtė jau išdalinė roles naujam veikalui, kurį Kanados Lietuvių sąjunga stato Vasario 16-tą mininti. Pamėnėjimas rengiamas Vasario 28-tą, parapijos salėje.

—Buvusios Vilniau Vaduoti Sąjungos revizijos komisija (Zinaitis, Kuprevičius ir Navickaitis) pabaigė skyriaus knygos reviziją. "Knygos bus pasigautos per Lietuvos konsulą New Yorke Lietuvon.

—Jonui Leskevičiui darbą prižiūrint, tafsoma parapijos salėje kai kurie baltai ir grindys. Kadangi parapijoje ir su parapija bendradarbiaujančiose draugijose pasirodė žymesnis ir gyvesnis veikimas, tai parapijos salė manoma tinkamiau visokiems parengimams paruošti.

—Sausio 28-tą Vytauto klubas buvo paruošęs koncertą ir vaidinimą. Publika nuobuodžiavo iki išėjo dainuoti parapijos choro narys Kajakas su savo daina apie "Juliją."

Silujų miestelio didžiųjų gatvė slinko gausi minia žmonių. Priešakyje ėjo žilagalvis, tvirtas senis ir nesė kryžių. Iš šonų žengė du vyrai, kurie nesė ant ilgų kotų iškeltas vėliavas baltais galionais išvaizdžiotas. Čia, iš didelių, plevesuojančių vėliavų, iš juodo kašmiero, žvelgė dvi kaukuolės, tulančios ant sukryžiuotų žmogikaulių, nuo ko visas vaizdas siūlėsi baugus ir šiurpus.

Paskui kryžių ir vėliavų ėjo dviem eilėm išsiriakę merginos, nešamos suvertų ažuolų lapų vainikus. Kiek už jų žygiavo balta kamža apsilvikęs kunigas ir šyiesias plaukais vargonininkas. Pastarasis laisvė atvožęs knyga ir abu su kunigu grėdojo laidojimo psalmes.

Keletu žingsnių už jų, ant aukštai iškeltų morų lingavo juodas grabas, nešamas šešių petingų vyrų.

Paskui grabą, nervingai glamždamas skrybėlę, ėjo vejonės vyras — stambus miestelio ūkininkas Juras Banaitis. Pailgame šio žmogaus veidė galima buvo išskaityti rūpestį, tik nevisai sąžiningą, nevisai tiesų, jo pirštai virpėjo šykštumu, o mintys posmaivo: —Tiek jau man kainavo! Verčiau būčiau nupirkęs pigesni grabą, būčiau palaidojęs paprasčiau. Centas prie cento ir štai kiek susidėjo!

Šių minčių lyg išsigandęs Banaitis, nužvelgdamas liūdnu žvilgsniu į kabančias aplinkui grabą baltas "kvarbatkas" ir dar labiau suglemždavo skrybėlę.

Sale Banaičio, bailiais žingsneliais, susijaudinus ir išsiverkus, vos kėlė kojas juodai apsirengus mergaitė — Valė Banaitytė. Giedamų psalmių aidas krito į Valės širdį, kaip kirtys vilyčių ir piovė, degino baime drebančią širdį.

Dėl išlaidų susimąstęs Ju-ras Banaitis, į tragiškai kenčiančią našlaitę visai nekreipė dėmesį. Tik kai ši klykdama veržėsi į duobę paskui motinos grabą, tada jis paėmė jos smulkutą ranką į savo delną ir nusivedė kapais.

Aidėjo liūdnai "Viešpaties Angelas" beržų viršūnėmis, užė vėjai alyvų kerai, lingavo tirstos kapų smilgos ir tas viskas, rodos, kalbėjo Valės sie-lai: "Sudiev, dukrele, sudiev..."

Ir tas "sudiev" toks buvo sunkus, toks kankinantis, šiurpus, kad Valė krūptelėdavo, atsigriždavo atgal į beržyną ir, rodos, iš ten mojava, mojava motinėlės rankos.

Prie kapų vartų meldėsi el-getų eilė ir tiesė į Banaitį gyluotas, išdžiūvusias rankas. Jis pažeminančiai pažvelgė, nusisuko ir nuėjo. Valė valandėlį sustojo. "Gailėstis pasibėdė jos krūtinė. Ji atsiminė kadaise jai duotą motinos si-dabrinį pinigėlį, išėmė iš riki-dkiuly užsleptos kerteles ir įmėtė į vieną išdžiūvusį del-ną."

Banaitis pamatė. Jo širdis suvirė ir neiškentė: —Eche, tai jau matau, ko-kia tu būsi šeiminkė. Išsasty-si, vaikel, išsasty! O man tiek kainavo!

—Tėveli, juk motinėlei!.. Ir tik paskutinį kartą... — pa-pliupo Valė ašaromis ir nutilo. (Bus daugiau)

MARIJA AUKŠTAITE

Nuskriaustoji

—Tiek iš Latvijos, tiek iš Sotietų Sąjungos pasienio pranešama, kad alkani vilkai iš artimųjų miškų gausiai pereiną Lietuvos sieną ir ieško grobio Lietuvos pusėje, kai kur gyventojams sudarydami rimtą pavojų.

Kanados lietuvių aukos Vilniaus reikalams

Lietuvos Generalinis Konsulas Toronte, Kanadoje p. G. L. P. Grant-Suttie praneša, kad Toronto lietuviai šv. Jono Krikštytojo parapijos nariai šiomis dienomis Vilniaus lietuviams aukojo sekančiai:

Mr. S. Balčiūnas \$1, Mr. K. Burė \$1, Mr. K. Cohl 25c., Mr. and Mrs. Čirūnai \$1, Mr. G. Linsky 25c., Mr. P. Jarašiūnas 50c., Mr. F. Jokubauskas \$1, Mr. A. Jokubauskas 25c., Mr. A. Kazlauskas \$1, Mr. F. Kidzius 50c., Mr. J. Kundrotas 50c. Mrs. M. Kundrotienė 50c., Mr. V. Marcinkevičius 25c., Mr. M. Matusaitis \$1, Mr. E. Narušis \$2, Mr. & Mrs. Padolskiai \$2, Mrs. M. Pocienė \$2, Mr. A. Undraitis \$1, Mrs. Z. Užemeckienė 50c., Mr. A. Vaitkevičius \$1, smulkių 60c. Lt. Colonel G. L. P. Grant-Suttie \$7.30 Pelnas iš parapijos šokių \$24.60. Iš viso \$50.

G. L. P. Grant-Suttie, General. Konsulas, 110 St. George St., Toronto, Canada.

MONTREALO LIETUVIŲ ŽINIOS

Vasario 4 d. DLK Vytauto klubas turėjo labai šaunią vakariene, tikslu pagerbti visus buvusius šio klubo pirmininkus.

Smagu matyti, kad šis klubas moka pagerbti ar bent nepamiršti ir tų darbuotojų, kurių jau seniai nebėra mūsų tarpe. Pažymėtina, kad iš dvylikos buvusių šio klubo pirmi-ninkų, tik penki bedalyvavo šioje vakarieneje. Visi kiti, arba mirę ar išvykę iš šios šalies.

Šio mėnesio 10 d. vakare Klubo šokių salėje sakoma, kad įvyks nepaprastai dideli šokiai su jdomia programa. Mat šv. Valent., arba meilužių diena. Manoma, kad pavyks šioms šokiams sutraukti beveik visas Montrealo lietuvių jaunimas. Na, bet matysime.

Jonas Druska.

IŠ VYTAUTO KLUBO ŠERMONŲ SUSIRINKIMO

MONTREAL, Canada. — Sausio 21 d. Vytauto Klubo šermininkai turėjo savo susirinkimą. Buvo išduota metinė apyskaita iš biznio apyvartos. Pasirodo, kad minimas klubas visgi randasi labai geroj padėty, nes ne tik narių skaičiui-mi paaugo, bet ir finansiniai pelnė netoli penkių tūkstančių dolerių. Galima pasakyti: —bravo klubiečiai, kad jūs su-gubat taip sklandžiai šį vienintelį tokios rūšies klubą Kanadoje tvarkyti.

Taipgi tenka priminti dėl įvykusio ginčo, kurį montrealiečiai tuojau pavadino "bolševikų pučas prieš klubo bar-moną." Dalykas tame: jau ke-li metai, kaip tarnauja klubo restorane Jaunas, vikrus bar-monas K. A. Taipgi kartų jis yra ir viso namo prižiūrėtojas. Mūsų bolševikai labai tankiai mėgsta susirinkti į restoraną ir pasistatę bonką alaun ant stalo posėdžiauna, kaip nekalti avinėliai. Betgi vikrusis bar-monas, tokius posėdžiaunio-jus perspėja, kad ne čia vie-ta komunistų susirinkimams.

Bolševikams liko viena išo-tis, kad kaip nors pašalinus iš klubo šį "nekošerną" sutvė-rimą ir jo vieton pastačius vyr-urą, taip sakant, su raudonomis pančekaitėmis. Planas, kuris prieš pat susirinkimą paaiške-jo maždaug buvo tokis: vary-ti stiprią agitaciją prieš bar-moną ir kaip barmonas pats nepakęsdamas to visko atsistatydins, arba šeiminkai jį pašalinis, įstatyti kandidatu A. N. neaiškių pažiūrų asmenį. Prieš pat užtvirtinimą jei niekas kitas nekandiduos, tas asmuo turės atsiskaityti ir savo vieton pastatyti žinomą komu-nistą, dabarį Žilajį Juozapą. (Š) planą pats A. N. papasa-

kojo nekuriems klubiečiams. — J. D.)

Šią niekam vertą provoka-ciją susirinkimo laike bedisku-juojant paaikšėjo. Visi kalti-nimai buvo grynas bolševikų išmislas prieš tinkamai savo pareigas atliekantį asmenį.

Teko nugirsti porą klubiečių kalbant, kad dabar tegu jie sau patys ruošia planą, kaip greičiau turės nešdintis iš klubi-ko. Taigi dar sykį klubiečiai nuplėšė skraistę nuo bolševikų veidų, kad pamačius jų tikrą išvaizdą.

Jonas Druska.

DINOZURAI KANADOJE

Dinosaurų sodas yra Kanadoje, šv. Juržio Saloje, prie Calgary, Alberta provincijoje. Tame sode ketinama atvaizduoti Kanadą, kokią ji buvo prieš 50 milijonų metų. Surinkti jdomūs iškasenų pavyzdžiai iš Red Dep upės, čia sakoma, bus 40 dinozaurų, kai kurie jų esą net 40 metrų ilgio.

Kalbant apie senienas — Ti-bete surastas nematytas dar-gyvys: maža mėlyna avys. To gyvio atvaizdas užeinamas se-noviškoje šventovėje Maltoje. Spėjama, kad ta šventovė bu-vo pastatyta prieš 9,000 me-tų prieš Kristaus gim., vadina-si, tais laikais, kada dar ne-buvo Viduržemio jūrų, skirian-čių dabar pietinę Europą nuo Šiaurinės Afrikos.

—Tiek iš Latvijos, tiek iš Sotietų Sąjungos pasienio pranešama, kad alkani vilkai iš artimųjų miškų gausiai pereiną Lietuvos sieną ir ieško grobio Lietuvos pusėje, kai kur gyventojams sudarydami rimtą pavojų.

MUMS REIKIA VIENYBĖS

MONTREAL, Canada. — Paprastai pas mus, labai daug yra kalbama vienybės klausimu. Čia daugelis nusibėdavo-ja, kad trūksta tarpe lietuvių vienybės, nėra sutarimo. To-kioje, kaip Montrealo Lietuvių kolonijoje, kur gyvena mažiausia apie penki tūkstančiai lie-tuvių, esant sutarimui, daug kas tikrina, kad galima būtų atlikti daug naudingo darbo.

Nemanau, čia kalbėti šiuo klausimu plačiai, nes kiekvie-nas supras, kad vienybės klausimas smulkiai išsivildinti j vieną rašinėlį, bus neįmanoma, bet tik norisi pabrėžti po-rą faktų apie tuos, kurie žo-džiais tariasi vienybės šalinin-kais, o darbas, jos aršūs prie-šai.

Praeitais metais Sūnų ir Dukterų pašalpinė d.-ja išnešė rezoliuciją, kur norima sutie-nyti į vieną d.-ją visas Montre-alo pašalpinės d.-jas. Tam tiks-lui buvo išrinkta komitetas ir pradėtas darbas. Ar kiek buvo dirbta, ar ne, to sužinoti nete-ko, bet kad apie tokius komi-tetus ir jų darbo vaisius nie-kas jau dabar nežino, tai fak-tas.

Viena iš seniausių pašalpi-nių draugijų, buvo DLK Vy-tauto klubas, kurio konstituci-joje aiškiai pabrėžta, kad ši draugija ne politinė, taipgi per-eilė metų praktiškai buvo tas įrodyta. Bet nei iš šio, nei iš to, grupelė asmenų ima ir su-tverti antrą pašalpinę Sūnų ir Dukterų draugiją, kurie ir sa-kosi ne politiniai. Pasekmėje to, varoma tyki konkurencija arba aiškiau pasakius, varo-mas žalingas skaldymo dar-bas.

Be abejonės būtų nereikėje rinkti tokius "vienijimosi komitetus," jei tie, kurie dabar išsizijoje rėkia, kad nėra vie-nybės, būtų stoje į klubo drau-

giją, vietoj tvirti naujas drau-gijas.

Panašūs dalykai dedasi šiuo laiku mūsų tautiniam veikime. Iki šiol gyvavusi VVS sprogė ir divi puolę. Pasekmėje to, jau net ir per laikraščius vienį kitus patarkuoja, vienį kitiems mėgina pastoti kelia.

Nesinorėtų barti ar teisin-ti vienas ar kitus, geriau pa-liksime tą atečiai, bet visgi labai malonu būtų, jei kol dar ne per-toli nueita, grįžti prie vienybės, prie susitarimo. Juk kiekvienas gali suprasti, kad juo toliau brisime į barmius, į neapykantą, tuo sunkiau bus grįžti į vienybę, kurios taip vi-si trokštame, tiek dėl jos sie-tojames: Bevertis bus vienybės klausimas po metų kitių tarpe tautiniai protaujančių montrealiečių, jei šandien mė-gintume tvirti tvorą, kad at-skyrus vieni nuo antrų. Po me-tų kitių negelbės gal nei joki "vienybės komitetai," kaip kad paėmiau aukščiau pavyzdžių. Įgyvendinkime obalsį: vieny-bė — galybė!

Jonas Druska.

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

AMERIKOS LIETUVIS

Bepartytė kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis PRISIŠK \$2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

\$5.00 VERTES KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-ju skirtingų rusų knygų, kurių sąrašas tilpeta "Amerikos Lietuvis" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai

Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

NAUJAI ISLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prižiūrėjimo Knyga

SU PRIEDU

Kaip Pagaminti Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta į 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimui Receptų. Kaina tik \$1.00.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!

NĖRA žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašalpa. Numirus — reikalinga pagalba likusiems šeimoms nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neištinka. BŪK rūpestingul!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą — rytdieną! APSIDRAUSK save ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudose ir pašalpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo \$100 iki \$5,000.

LIGOJE pašalpa galima gauti nuo \$6 iki \$12 savaitėje.

NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus.

SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių.

BŪK tos didelės lietuvių šeimos nariu!

ĮSIGYK SLA Jubiliejinį Albumą. Tai graži, didelė, istoriška knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų giminių ir pažįstamų.

SUSIVIENIJIMO turtas — virš \$2,000,000.

BŪK to turto dalininku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje.

ALBUMO kaina \$5. SLA nariams — \$2.50.

PRISIRASYK prie artimiausios tamsta kuopos!

INFORMACIJAS galite gauti:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 West 30th Street, New York, N. Y.

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienas."

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsakykite "Naujienas" šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chi-cagą), \$5.00. Chicagoje ir Europoje — \$8.00.

Money Order ar čekį priimate.

"NAUJIENOS"

1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS

Sveikiname kopiją patikime veltul.

VIENYBĖ

Laiškas Liet. Spaudos B-vės Prezidentui

"Gerb. Tamsta:
Kadangi dėlei nesveikatos negalėjau dalyvauti VIENYBĖS metiniame rengime, tad siunčiu Vienybei \$1. Nors tasai \$1 savaime mažai tereikia, vienok, jeigu visi tie lietuviai, kurie skaitosi gerai tautiečiais pasiūstų Vienybės palaikymui nors po vieną dolerį, neabejoju, kad pasidarytų nemaža suma pinigų ir Vienybė, kaip tautinis Amerikos lietuvių dienraštis, galėtų toliau gyvuoti ir ginti tų lietuvių reikalus, kuriems rūpi ne partijų siekimai, bet visuomenės gerbūvis, teisybė ir pažanga.
Su tikra pagarba,
Ona Pilėnienė"

Aukojo spaustuvės modernizavimui

VIENYBĖS skaitytojas J. Senkonis iš Phila., Pa., prišūdamas metinį dienraščio prenumeratą kartu prisidėjęs ir auką \$1 skirdamas dienraščio spaustuvės modernizavimui.
Dienraščio artimas rėmėjas p. J. Jokūbaitis iš Stony Brook, L. I. paaukojo \$1 spaustuvės gerinimui.
Aukotojams reiškiamas nuoširdžią padėką.

Tautininkų klubo susirinkimas

Mėnesinis Brooklyno Lietuvių Tautininkų klubo narių susirinkimas įvyksta šį penktadienį, vasario 9 d. 8 val. vak. klubo patalpose, 35 Stag St., Brooklyne.

Visi nariai ir kandidatai prašomi į susirinkimą atvykti, kuriame bus svarstoma įvairių klubo reikalai. Taipgi su kitų draugijų atstovais bus svarstoma ir tariamasi kaip pasekmingai atšvęsti Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimą, vasario 18 d., Grand Paradise salėje. Klubo valdyba.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĖ

LIETUVISKAME MONOPOLYJE

gaunama specialios degtinės ir vynų

Republic, Maryland Rye, grynų rugių degtinė 3 metų senumo, 90 laipsnių stiprumo

Kvorta . . \$2.09 Pint . . \$1.07

IMANT 12 KVORTŲ DUODAMA 10% NUOLAIDOS

Republic Liquor Store

415-17 KEAP ST., (arti Grand St.) BROOKLYN, N. Y.

XAVERAS STRUMSKIS

TEL: EVERGREEN 7-2089 LICENSE L-72

Daug lietuvių žiemavojo Floridoj

Jurgis Kaminskas, drapanų krautuvės savininkas, Newark, N. J. ir Juozas Verona, N. J., sekmadienio vidurdienyje, geležinkeliu išvažiavo į Miami, Florida. Zada grįžti tik-tai apie vidurį kovo mėnesio.

Sakoma, kad dabartiniu laiku yra nepaprastai daug lietuvių Floridoje, kas pirmiausia būdavo retenybė. Gerai, kad mūsų žmonės turi atliekamų pinigų ir gali važinėti po šiltes kraštus, o ypatingai žiemos metu, bet tie žmonės turėtų nepamiršti ir apie dabartinius Lietuvos ir lietuvių reikalus, kurie priklauso visiems lietuviams lygiai rūpintis. Žinoma didžiuliam tų žmonių yra atliekas savas pareigas linkui Lietuvos ir lietuvių reikalų savo paramomis.

Paskutiniu laiku New Jersey lietuvių tarpe labai yra įjė madon daryti visokius privačio pobūdžio parengimus ir jeigu tas nepakenktų visuomeniškoms Lietuvos ir lietuvių reikalams tai gal ir nieko blogo nebūtų galima apie tai pasakyti, bet dabar tankiausiai pasitaiko, kad dėl tų privatiųjų parengimų nukentė lietuvių visuomeniškų reikalai. Labai tankiai pasitaiko, kad priminus Vilniaus šelpimo, laikraščių ir kitų visuomeniškų parengimų reikalus, labai tankiai gaunama atsakymai, kad neturima laiko, nes yra užprastyti dalyvauti tai viename, tai kitame privataus pobūdžio parengime. Su tų visų privačių parengimų aprašymas nori pasireikšti per spaudą. Todėl pirmiausiai ir būtų reikalinga pasirūpinti spaudos palaikymo reikalu. Visi kiti parengimai turėtų taikytis, kad nepakenktų spaudos palaikymui rengiamiems parengimams. Turint stiprią spaudą mes patys būsim stipres ir galingi.

Laiminga nelaimė

NEWARK, N. J.—Antanas Juodaitis su žmona ir Antanas Delūnas su žmona iš Hillside, N. J., visi išvažiavo sekmadienį, vasario 4 d. pas pažįstamus ūkininkus ir apie 6-tą val. vakaro grįžtant atgal U. S. 29 keliu prie Union, N. J. kitas automobilis užvažiavo prieš Antano Juodaitis automobilį, kuris vengdamas susidūrimo pasuko į dešinę ir apsvirtė nūriedėdamas nuo kelio. Nors ir automobilis smarkiai apdaužytas, bet keleiviai beveik visiškai išliko sveiki. Moterys kiek smarkiau sutrenktos, o vyrai visiškai sveiki. Todėl galima pavadinti laiminga nelaimė.

RADIJAS

Lietuvių Radijo Draugija praneša, kad ateinantį pirmadienį vasario 12 d., 8:30 val. vak., kalbės L. I. Birutės Merginų klubo atstovė Elena Puolaitė. Išgirskite šios atstovės įdomią kalbą.

Šį seštadienį, vasario 10 d., 5:30 po piet., duos paskaitą medicinos Dr. E. W. Žukauskas. Praeityje Dr. Žukauskas davęs įdomių paskaitų per Lietuvių Radijo Draugijos vedamos radio programos. Dabar daugeliui klausytojų reikalaujant Dr. E. W. Žukauskas suteiks svarbią paskaitą sveikatos reikalais.

Tenka priminti, kad Lietuvių Radijo Draugijos programos girdimos iš WCNW 1500 klc., pirmadieniais 8:30 val. vak., antradieniais 7 val. vak., ir seštadieniais 5:30 val. p. p. Vyt. Ubarevičius, L.R.D. anaunceris.

Mirė

Vasario 3 d. mirė Elizabeth Miller, 85 m. amžiaus savo namuose 114-39—200th St., St. Albans, L. I. Palaidota vasario 6 d. 2 val. p.p. Alyvų Kalno kapinėse. Laidojimo reikalais rūpinosi laidotuvininkas S. Aromiskis.

NUPIGINTAS RAKANDŲ IŠPARDAVIMAS

NUPIGINAME KAINAS 30 NUOŠIMČIŲ

Taip nupigintomis kainomis parduodame įvairius rakandus. Pasirinkimas didelis.

BEDROOM SETS — PARLOR SETS
STUDIO COUCHES—KITCHEN SETS
DINETTE SETS, MATRASAI IR SPRINGSAI

Grand Chair Corporation

LIETUVIAI RAKANDŲ IŠDIRBĖJAI

ANT. PETRAITIS, Biznio Vėlėjas

409 ir 436 Grand Street Brooklyn, N. Y. Tel. EVERGREEN 7-8451

Artistė vaidinanti žymią rolę filmoj 'Little Old New York'.

Sveikata, gimimai, mirimai

New Yorko Sveikatos Biūro Tyrimo statistikos daviniai rodo, kad perėitą savaitę Brooklyne įvairiomis priežastimis viso mirė 562 asmenys. Naujagimių užregistruota 661.

Pneumonia naujai susirgo 48 amenys. 28 sergančiųjų iš seniau mirė. Diphtheria naujai susirgo 12, Scarlet fever 134, Measles 9, Whooping cough 38. Influenza sergančių mirė 1 ir automobilių nelaimėse žuvo 8.

Paskutiniu laiku Brooklyne pradėjo pasirodyti nemažas nuosimtis sergančiųjų gripu. Paskutiniu laiku oras ir jo sąlygos nėra sveikos. Kiek sirguliuojant, patartina daugiau atkreipti į save atydos, o jei ne, kreiptis pas gydytoją.

Kiekvienas vienybės šeimos narys turi prisidėti šiuo ar tuo savo dienraščio VIENYBĖS palaikymui.

P. Kazakevičius peršovė užpuolika

NEWARK, N. J.—Jackson Street salėje šeštadienio vakare įvyko Birutės D-jos parengimas į kurį atėję 5 jauni sveitimačiai nenorėjo sumokėti įžangą už ka lietuvis specialis policmonas Petras Kazakevičius triukšmadarius sulaukė, o kuomet Petras Kazakevičius buvo užpultas ir negalėjo atsiginti prieš 5 užpuolikus išstraukęs revolverį paleido šūvį ir vieną užpuolika sužeidus visi pabėgo. Tik tai vėliaus buvo pranešta policijai iš ligininės apie sužeistą, kuris buvo sulaukytas, o taipgi ir kitus 4 pilicija suėmė ir visi bus teisiami.

REIKALINGAS prityręs rai-džių rinkėjas, linotypistas, mokąs lenkų kalbą. Atsišaukite: 413 E. 14th St., New York City, 2nd floor — Tel.: Gramerey 7-5500

LIETUVISKA RESTAURACIJA BAR & GRILL
Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus. Lietuviškas kumpis, rūkyti klibasai ir kopūstai galima gauti kasdien.

Joseph Zeidat, 411 GRAND STREET Brooklyn, N. Y.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE MASPETH, N. Y.

KADA DAUG VALGOT! GERIAT! ROKOT!

Parduodama Baruose ir Restauracijose
COSSACK PRODUCTS
237 West 69th Street New York City
Tel.: TRAFALG 4-3070

Durys Atdaros 9:30 ryte
DARRYL F. ZANUCK'S production of
THE GRAPES OF WRATH
by John Steinbeck
Directed by JOHN FORD
A 20th Century-Fox Picture
United Artists RIVOLI
Broadway & 49th

Išleistosios knygos "Grapes of Wrath" parduota Amerikoje per 4 milijonus kopijų. Pagaliau iš šios knygos tapo pagaminta ir filmas. Tai geromis pajėgomis ir struktūra tapo pagaminta ši filmas del 1940 metų. Šioji filmas turi žmoniškumą ypatybių, kurią kiekvienas mylės pamatyti, simpatizuos pastatymui ir mėgins palyginti savo charaktiškumą. Filmas, kuriame vienas neturi praleisti progos ją pamatyti.
Šioji filmas dabar demonstruojama Rivoli teatre, kuris randasi Broadway ir 49th St. Durys atviros nuo 9:30 val. ryto. Nenutrūkiami ir naktiniai seansai, populiarios kainos.

CLEMENT VOKETAITIS
Advokatas
50 COURT STREET, Brooklyn, N. Y.
TEL: TRIANGLE 5-3623
168 GRAND STREET, TEL: EVERGREEN 8-7179

VINCAS J. DAUNORA APTIEKORIUŠ
PUSVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs - beįgis? Neturi spėto, biurūs pūstis skausmai? Rūkštis viduriuot? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo - varok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk sveiku.
KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS
229 BEDFORD AVE. (KAPALAS, WOODH.) 4-223 GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYCIOS LAIDOTUVEMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS)
66o Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5843

STEPHEN AROMISKIS (ARMAKUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERGREEN 7-4335 KOPLYCIA LAIDOTUVEMS

ESTATE OF **A. J. VALANTIEJUS**
Veronica R. Valantiejus, Licensed Undertaker
54-41—72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
TEL. NEWTON 9-4464

ESTATE OF **BARRY P. SHALINS** (SALINSKAS)
Vestie E. Davis, Licensed Mgr.
84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel. VIRGINIA 7-4499 KOPLYCIA LAIDOTUVEMS

A. RODZEVICZ (RADZEVICIUS)
Tel. STagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783 Night HAVEMEYER 8-1158

JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

SKELBKITĖS SAVO BIZNĮ VIENYBĖJE

TARZANAS IR TORO AMŽINOJI UGNIS

20.—Belaisviai baimingai žiūrėjo į geltonuosius milžinus, kurie šaukė prie kranto baisesius krokodilius. Tarzanas, stovėdamas užpakaliu prie D'Arnoto, pašnabzdomis tarė: "Jie rengiasi sumesti mus į upę, kad suėstų mus krokodiliai. Kaip tavo rankos?"

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

Kuomet laukiniai milžinai rišo belaisviams rankas, Tarzanas patartas D'Arnot laikė savo rankas maž daug sulenktas. Dėl to virvės nebuvo perdaug užverstos. Tarzanas pradėjo judinti rankų riešas. Virvės giliai piovė rankas, kol Tarzanas sučiuopė magzą.

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

Netrukus geltonieji laukiniai grįžo prie surišų belaisvių ir staiga pradėjo pikta rėkauti. Majoras Burton apsidairė ir suprato, kodėl tie laukiniai taip pyksta: Tarzanas su D'Arnotu nebuvo. Abudu vyrų dingę, kol laukiniai laukė papujyje atplaukiančių krokodilių.

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

Majoras Burton savo akimis netikėjo. "Ar tai gražu, kad jiedu pabėgo, palikę mus taip baisesiai mirėčiai?" — liūdnai kalbėjo jis. Janetė apsvirtė: "Kodėl jiedu nepaleido ir mus, jie patys išsilaisvino?" O'Rourke pridūrė: "Bent tave, mergaitė, jie turėjo paleisti."

Kas bus toliau žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje